

Afklaring vedr. krav og praksis mv. med henblik på afsøgning af muligheder, i relation til fastlæggelse af serviceniveau på udmåling af hjælperordninger i henhold til servicelovens § 95 selvvalgt hjælp og § 96 hjælperordning.

På følgende områder indenfor bevilling af § 95 og 96 hjælperordninger, er der behov for stillingtagen til serviceniveau og serviceharmonisering:

1. Vil Lolland kommune anerkende bevilling ud over de udgifter kommunen ville have ved at etablere en lignende ordning? Her tænkes på brug af vikarbureau til levering af hjælpen.
2. Ekstra udgifter i forbindelse med ferie - bevilling af ekstra timer.
3. Ekstra udgifter i forbindelse med ferie - bevilling af dækning af ekstra udgifter.
4. Pension til hjælperne – bør der fremadrettet indregnes pensionsbidrag i udmålingen.

Sammendrag:

Det er på baggrund af lovgivning med tilhørende vejledninger, udtalelse fra DUKH og SM'er fra ankestyrelsen klart, at det udmålte beløb skal være af en sådan størrelse, at borgeren kan etablere hjælpen efter hensigten. Af vejledningen fremgår det at alle udgifter, løndele, forsikringer og administration skal indgå. Det er endvidere klart, at det udmålte beløb ikke må overstige den udgift kommunen ville have, ved at etablere et lignende tilbud.

Der er ikke i serviceloven hjemmel til at dække ekstra udgifter, hverken ekstra timer eller andre ekstra udgifter, så som rejse til hjælperne, i forbindelse med ferie hvad enten den afholdes i- eller udenfor landet, med mindre der er tale om nogle ganske særlige forhold og vægtige grunde, der taler for det.

Det er et åbent spørgsmål om pensionsbidrag til hjælperne skal indgå i beregningen. På den ene siden er det jo en udgift kommunen ville have hvis hjælperne var ansat af kommunen. På den anden side ligger der en afgørelse fra ankestyrelsen hvoraf det fremgår, at det er ansættelsesforhold uden overenskomst (SM C-33-04), hvorfor kommunen ikke kan pålægges at indregne pensionsbidrag.

Det fremgår endvidere klart af lovgivningen, at der ved udmåling af hjælpen skal tages stilling til, om evt. bevilget bistandstillæg/plejetillæg skal medinddrages i de økonomiske beregninger der ligger til grund for udbetaling, og dermed indgå i den samlede finansiering.

Der har været forskellig praksis i de tidligere Lollandske kommuner og der er, før en egentlig revisitering kan finde sted, behov for politisk stillingtagen til serviceniveauet. Serviceniveauet og dermed udgiften har for nogle borger været særdeles højt og der må forventes protest fra disse borgere i forbindelse med en revisitering.

Uddybning af de enkelte punkter på baggrund af lovstof, SM'er og udtalelser fra DUKH

Ad 1

Udmåling af tilskud efter Servicelovens § 95 kilde: DUKH

Efter Servicelovens § 95, stk. 4, jf. punkt 146 i Socialministeriets Vejledning af 5.12.2006 om personlig og praktisk hjælp, træning, forebyggelse mv., kan kommunen udbetale tilskud efter samme paragrafs stykke 1-3 på grundlag af anslåede udgifter.

Det forudsættes imidlertid, at tilskuddet beregnes med udgangspunkt i de udgifter, der er forbundet med tilbuddet – altså de faktiske udgifter, som modtageren har i forbindelse med tilbuddet, herunder modtagerens udgifter til forsikring, administration mv.

Tilskuddet kan dog maksimalt udgøre et beløb, der svarer til kommunens faktiske udgifter ved at drive et tilsvarende tilbud.

Kommunen skal ved beregning af dette maksimums- beløb tage hensyn til alle omkostninger, der er forbundet med opgavens udførelse, herunder også udgifter til administration i forbindelse med udførelsen.

Endvidere skal alle de løndele, som ville være forbundet med hjemmeplejens ordning, medregnes - herunder også tillæg ved forskudttid, aften, nat mm. Der henvises til Ankestyrelsen afgørelse, SM C-31-00.

I første omgang må Lollands Kommune således foretage en sammenstilling af den pågældende borgers faktiske, samlede udgifter til ordningen og den samlede udgift, som kommunen ville have ved at drive et tilsvarende tilbud.

Udgangspunktet for fastlæggelsen af tilskuddets størrelse er modtagerens faktiske og samlede udgifter, men der er som beskrevet en øvre grænse svarende til kommunens samlede udgifter ved at drive et tilsvarende tilbud.

Kommunens afgørelse i forhold til borgeren må bygge på dette grundlag for så vidt angår beregning af tilskud til støtteordning efter Servicelovens § 95.

Det fremgår af punkt 143 i Socialministeriets Vejledning af 5.12.2006 om personlig og praktisk hjælp, træning, forebyggelse mv., at kommunen bevarer ansvaret for, at personer, der får udbetalt tilskud til selv at antage hjælp, modtager den fornødne hjælp.

Dette betyder, at kommunen i de situationer, hvor personen for eksempel ikke selv kan skaffe den nødvendige hjælp, skal etablere den nødvendige hjælp og pleje. Dette fremgår blandt andet også af Ankestyrelsens afgørelse SM C-48-05

Videre forudsættes det, at kommunen i fornødent omfang hjælper modtageren med at skaffe og antage hjælpen, ligesom kommunen eventuelt kan udbetale løn direkte til hjælperne efter aftale med borgeren.

Hvis det viser sig, at borgeren i den konkrete sag får vanskeligheder ved i praksis selv at etablere en ordning indenfor den udgiftsramme, som Lollands kommune qua ovenstående retningslinier når frem til, skal kommunen således bistå borgeren i hans arbejde med at finde og antage hjælperne – og alternativt skal kommunen også som det fremgår af ovenstående tilbyde borgeren, at hjælperne kan få en formel ansættelsesrelation til kommunen (altså således at kommunen udbetaler løn direkte til hjælperne).

Sidstnævnte kan i praksis indebære, at de pågældende hjælpere ”ansættes udenom normeringen” i hjemmeplejen – altså at de pågældende personer ansættes med den ene opgave for øje at pleje den pågældende borger.

DUKH kan ikke afvise, at Lollands Kommune i sidste ende ville skulle godkende en større udgiftsramme, hvis hverken borgeren eller kommunen i praksis kan etablere en støtteordning indenfor den udgiftsramme, der fastsættes efter de ovennævnte retningslinier.

SM C-35-04

”Socialministeriet bemærkede at kommunen havde mulighed for at træffe generelle afgørelser (servicedeclarationer) om eksempelvis hvilket tilskud kommunen ville yde pr. time. Sådanne generelle afgørelser var omfattet af det kommunale serviceniveau, der ikke kunne indbringes for anden administrativ klagemyndighed jf. retssikkerhedsloven § 60”.

”De sociale klageinstanser kunne derimod påse om det tilskud, som kommunen havde ydet ansøger efter serviceloven § 77(nu § 96) var i overensstemmelse med intentionerne og formålet med hjælperordningen, således at han havde mulighed for at ansætte hjælpere, som det var hensigten med bestemmelsen”.

”Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at der heller ikke sås at foreligge faglige overenskomster for handicaphjælpere”.

Praksis i de hidtidige kommuner:
Holeby har flere borgere der får hjælpen via vikarbureau.

Ad 2 - Ekstra timer ved ferie:

Støtteordning efter Servicelovens § 95 under ferieophold uden for eget hjem. (kilde: DUKH)

I forbindelse med Lollands Kommunes spørgsmål om videreførelse af støtteordning efter Servicelovens § 95 under ferieophold udenfor eget hjem, er der to delproblemstillinger:

- ⇒ Spørgsmålet om at bevare en tildelt hjælp
- ⇒ Spørgsmålet om at afholde eventuelle ekstragifter til hjælperes aflønning, transport mv. som følge af ferieopholdet.

Vedrørende sidstnævnte er det således, at bestemmelserne i Servicelovens regler om personlig hjælp, omsorg og pleje, således som disse fremgår af §§ 83-95 ikke umiddelbart rummer hjemmel til at afholde sådanne ekstraudgifter.

Den lovgivningsmæssige mulighed for eventuelt at hjælpe med ekstraudgifter i forbindelse med ferieophold må være Servicelovens § 100 – eller reglerne om personlige tillæg i § 17 i Lov om Højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension, hvis den pågældende borger er tilkendt førtidspension før 1.1.2003.

Behandling af en ansøgning om sådanne ekstraudgifter fra en borger, der er tildelt støtteordning efter Servicelovens § 95, må ske ud fra en helhedsvurdering og i et samarbejde mellem Hjemmeplejen i Kommunen og den/de afdelinger i socialforvaltningen, der har med borgeren at gøre i øvrigt – herunder vedrørende de nævnte økonomiske tilskud.

Vedrørende spørgsmålet om at bevare en tildelt støtte efter Servicelovens §§ 83-95 under ferieophold må situationen groft sagt siges at være således, at under ophold indenfor landets grænser bevarer borgeren principielt retten til en sådan tildelt hjælp.

Retssikkerhedslovens § 9b, hvorefter en person, som opholder sig midlertidigt udenfor opholdskommunen, har ret til personlig og praktisk hjælp i den kommune, hvor personen midlertidigt opholder sig – hvis personen forinden er bevilget en sådan hjælp i opholdskommunen - kunne komme på tale i en sådan situation.

DUKH har ikke et endeligt overblik over den praksis, som kommunerne følger i denne sammenhæng – og derfor heller ikke de praktiske løsningsmodeller, der vil kunne være i en omfattende sag som den foreliggende.

DUKH kan anbefale Lolland Kommune eventuelt at kontakte én af de ”store” sommerhuskommuner i landet, hvor det formodes, at man har praktisk erfaring med disse situationer.

Spørgsmålet om, hvorvidt borgeren bevarer en tildelt hjælp efter Servicelovens §§ 83 -95 under ophold i udlandet, er vanskeligt at besvare endeligt.

I § 1 i Socialministeriets Bekendtgørelse nr. 1128 af 13.11.2006 om ydelser efter Serviceloven under midlertidige ophold i udlandet – populært kaldet Udlandsbekendtgørelsen – fremgår hvilke ydelsestyper i Serviceloven, der kan bevares under midlertidige ophold i udlandet.

Hjælp efter Servicelovens §§ 83-95 er ikke nævnt som ydelser, der kan bevares under udlandsophold.

Imidlertid noterer DUKH sig, at Socialministeren i sin besvarelse §20- spørgsmål S1133 fra et folketingsmedlem anfører, at kontant tilskud efter Servicelovens § 76 (nu Servicelovens § 95) kan medtages i det omfang, der er tale om at en borger flytter til et andet EU/EØS – land, og hvis borgeren er omfattet af personkredsen i EU –Forordning nr. 1408/71.

Personkredsen er arbejdstagere, selvstændig erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer mv. Dette betyder – anfører ministeren - at en person, der er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, bevarer retten til en kontant ydelse efter Servicelovens § 76 (nu § 95) under bopæl eller ophold i et andet EU/EØS – land.

Det ser derfor ikke ud til, at retsforholdene på dette punkt er helt afklarede.

Ad 3 - Betaling af hjælperens rejseudgifter:

SM C-41-00: ”ifølge gældende regler kan ekstra omkostninger i forbindelse med ferie i udlandet, kun ydes i ganske særlige tilfælde og efter konkret vurdering.

Hovedreglen er således, at der ikke kan ydes tilskud til dækning af ekstra udgifter ved ferie i udlandet”

Øvrige ekstra omkostninger:

F.eks. leje af større bil, ekstra udgifter til bleer og ekstra vask. Ekstra udgift i forbindelse med leje af ekstra hotelværelse.

SM C-16-00: ”Ankestyrelsen fandt, at der, for at der kan siges at være tale om ” særlige tilfælde”, må være beskrevet forhold i familiens situation, som gør det særligt påkrævet, at kommunen yder tilskud til ekstra omkostninger forbundet med kortvarigt ophold i udlandet.

Ad 4 - Pensionsbidrag til hjælpere:

Skal der i udregning af tilskuddet indgå pensionsbidrag til hjælpere?

SM C-33-04: Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke i serviceloven var fastsat nærmere regler om aflønning af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse.

Øvrig:

Bistandstillæg og plejetillæg

Vejledning om særlig støtte til voksne – vejledning nr. 5 til serviceloven.

Socialministeriets vejledning af 5. december 2006

”Da hjælperordningen også kan gives til modtagere af førtidspension, må der ved fastsættelsen af hjælpen i hvert enkelt tilfælde vurderes, i hvilket omfang et tilkendt plejetillæg skal anvendes til betaling af en del af ordningen, eller at plejetillægget frakendes.

Hvis hjælpen udmåles så den dækker alle ledsager-, pleje- og overvågningsbehov, er udgangspunktet at hele plejetillægget skal anvendes til betaling af en del af hjælperordningen, eller at plejetillægget frakendes.

I andre tilfælde vil kun en del af plejetillægget skulle fradrages i beløbet til hjælperordningen.

Størrelsen af fradraget afhænger af, hvilke behov den pågældende forudsættes at skulle dække med plejetillægget, uden for hjælperordningen.

I enkelte tilfælde vil der ikke skulle ske reduktion på grund af plejetillægget. Det kan f.eks. være tilfælde hvor der er behov for at dække mange vanskeligt definerbare småfunktioner ved siden af hjælperordningen.”

SM C-44-01 gælder både bistands- og plejetillæg.